

Jindřich Hořejší:

BÁSNĚ

M

Včera ještě lomcoval mnou žal, těžko mi bylo,
že jsi tak brzy na mne zapomněla
a že tak krátce, že tak krátce se ti ve mně zalíbilo.
Dnes ráno, bůhvíkde se vzal
trysk' jako kdysi rozkoš z tvého těla
hlas mírný tichounce mi domlouval:
žes květ, jenž kvete pro každyčký zrak
a pro všechny rty prahnoucí,
žes plamen lásky, vzešlý pro zázrak
roznítit všecka srdce horoucí,
že neseš osud svůj jak těžké bohatství, jak vzácný dar,
jak výstrahu, jež věští temný zmar
všem, kdož by chtěli zhyzdit ruku tvou, tvou ruku přeštedrou,
prstýnkem věrnosti a sobectví.

MĚSTEM

Sem a tam,
křížem a krážem prošel jsem město, jak mě nes' dav.
Na tisíc hlav, muže a ženy
zachyt' pohled můj pohroužený ale jsem sám.
Každá ta hlava má svou zář,
božskou a lidskou svatozář: mladosti jásoť, staroby stín,
rozkoše nahost, závoj vin,
posvátný popel práce,
lenosti lesk,
revolty blesk,
korunu bolu a resignace.

A do každé, do každé zaťat byl spár
nějaké Víry a nějaké Naděje,

pod jejichž dotekem temně se zachvěje,
zahoří v žár,
zaúpí úšklebku palčivým mrazem.
Snad i ty, Lásko, sešla jsi na zem.
Snad i ty, drahá neznámá,
vyšla jsi v ten den za přeludem
s nesmlouvavýma rukama:
aby už Život nebral a dal,
abys ty vydala, proč jsi zrála.
,Tebe však, drahá, jsem nepoznal;
ty jsi mne, drahá, nepoznala.

KVĚTNOVÝ DEN

Na trávě ležím jak trosečník
na pevné půdě po přestálé bouři.
Za mnou kdes v dálce, v šedavém kouři
mizí mi město,
topí se ve své vášnivé vřavě
jak vzpomínka na ,ně v mé hlavě.
Sním o něm teď jako o vraku.
Je líto mi těch, kdož dole zbyli,
že s těmi jsem, kdož se zachránili.
Slunce, můj spasný majáku,
z všeho jsem, vyvázl, sobě však neunik'.
Vteřina s vteřinou do Věčna miji
a já ji provázím melodií:
Pro tuto chvíli,
pro ten vzruch prudký a sladký a bílý,
pro toto nebe,
pro všechny tyto hlasy

*lásky a krásy,
pro vroucí, sluncem zlíbanou víru v sebe,
pro slávu svobody, dané teď otroku, chtěl bych tě, milá,
mít po boku.*

*Kdybys tu byla, vyvolená,
z kytice světa květina rukou mou utržená,
žena, žena,
mé srdce by tvoje uprosilo:
aby to všechno kolem nás
v tobě jak v dychtivém filtru se slilo,
v náruči tvé mi vzešlo zas,
až vrátím se do města, navléknu poznovu
mučící jho svých vezdejších okovů,
dnů popelečných tíž' :
Prach města jsi, v ten se obrátíš!*

ULICE

*Podivným hlasem dnes mluví tvá síla.
Jak jsi mne se vším znepřátelila,
se vším, co žije!
Dnes se mi nechce tvých přívěšků:
lidí a vozů.
Vidím tě nahou, bez lesku,
duši tvou, zakletou do hlomozu,
zradila dnes tvá apatie.
Je mi, jak bych se procházel
v obrovském lomu.
Z šedého dláždění, ze žlutých domů
zeje vše na mne kamennou hrůzou.
Mohutný krystal,*

za domem dům jak z půdy by vzrůstal,
která jest jedinou obrovskou družou.
Je mi, jak sám bych kameněl,
jako by svaly
tvrdost tvou ssály,
jako by oči pily
z tvé síly:
jak by tvá síla
duši tvou vlila
do mojí.
Srdce mé křičí po boji,
jak by v ně bodal cizí nůž.
To tys v něm vykřikla: „Uhod'... už!“

HUDBA NA NÁMĚSTÍ

Dnes všecky cesty sem vedou
a svedou !
Šedivé náměstí, smetiště spěchu a ryku,
tržiště žehraní, denního lopocení
a udýchaných zvyků,
časem a kroky a vozy otřelá města
lysina pohádkovitě se mění.
Je to jen smavá mýtina.
Cos marně tu, srdce, jindy hledalo,
vzduchem teď chvěje.
Dav lidí, jak slunečný proud by je nes', dobrovolně sem
spěje.
Tvoří se kola a kola,
lidský les.
A do toho lesa orchestr hudbou volá.

Zní tiše však z lesa odezva.
Kam jen se poděl včerejší shon, kam'
dní každodenních klam, kde vzal jen každý ten tón sílu
zaklinadla,
že syrová přítomnost s tváří jak maska spadla a vrátit
se bojí,
že všichni tu stojí,
šik desertérů Skutečna?
Tiše jen, tiše zní odezva, veselá píseň dokola,
okolo stola.
Kamenné srdce města zaplálo
Života bído, Života bído,
ty nejsi dědičná!

MILENCI

Milenci, láska a krása a mládí,
mihli se ulicí. Světelně bílí,
jak z čerstvého snu by se byli narodili,
šli, z chůze a z postav, ze sebe samých vychýlení,
bronzově sceleni, nedotčeni,
čím město smrtelně plení.
Šli, jak by odkudsi z prvotních, dávných věků,
z legend o pračlověku,
a jak by jen náhodou byla je svedla cesta
tápavých stop
do cizího města,
na pouť do ráje příštích dob.
Šli, veselé, křiklavé reklamy
všeho, co zdá se tak daleko před námi,
šli, vyzývavá provokace.
otroků práce,

*dva plameny posměchu
za luzou peněz, vraždy a prospěchu,
šli, žhoucí výčitky svědomí
všem, kdož už nad každým voláním spásy rukama jenom
ztraceně zalomí
šli, pyšné a prorocké blasfemie
ubohé lidské komedie,
šli, děti revoluce,
tiskli si jásavě radostné ruce,
šli, křičeli, láska a krása a mládí, že není, co zradí,
že zmaří
i bídu i léčky i klamy i zbabělost stáří, že nejsou sami, že
nejsou sami...*

PAVOUCI MĚSTA

*Den sejme ti brýle mámení:
Shod, srdce, svou pyšnou člověčinu,
to nejsou tvé domy, dláždění,
což nepoznáváš pavučinu?
A noha se pojednou propadla
do dlažby jako do přediava,
milion tkaniv se z něho souká,
po každé straně
a místo zdiva
spletly se obrovské šedivé tkáně,
zapjaté v průčelích domů jak v rámech,
prachové pavučí pro pavouka
tam v krámech.
Nejsi už člověk jenom moucha.*

Bzučivá vlna o tebe šplouchá,
dokola všude hejna a hejna lidských much
a tam ta pavoučí chapadla.
Plakáty lesknou se jako lep,
firmy jsou magnetické póly,
každícké písmeno huláká: Vlez!
Hedvábný cár a stračí střep
ohluchlé váhavce oslepují
masa a sýry a alkoholy
rozvály do ulic drsný puch, břichatě bujejí, fascinují,
výkladen lejna.
Krámy se prázdní a znovu plní,
bzučivá vlna se vlní a vlní,
vlez, pij a jez,
mouchy se střetají s pavouky, tváří v tvář
nevěřící a lhář,
nasládly úsměv a vzkypělá žluč,
dědičná tupost a jistota: Jen si bzuč,
má slina tě brzy omotá
a peníze dáš a peníze dáš,
krev vezdejšího života!
Ty, dušičko muší, zakletá v pavučinu,
vzpomeň si však jen na revoltu much,
jež posed' zlý duch
a písnička nezákonných činů,
jak skuly se tenkrát v stohlavém shluku
v obrovskou mstící lidskou ruku
a trhaly, trhaly pavučinu!
Dni, nech mi mé brýle mámení!

PRODAVAČKA RŮŽÍ

Již zrána tam stála.

Na prodej měla košík růží

bílých, žlutých a červených. Květnové divy.

Žen zrak se k nim upíral žádostivý.

Muže

víc vábila ona než růže.

Vrátil jsem se až k poledni.

Ještě tam stála.

Růži měla už poslední

Přistoup' jsem: „Voní?“

Rudý přival jí tváře splách'.

Ten nach, ten nach

měly ty růže jistě po ní!

Když jsem k ní přišel, počítala.

Držela hrstku peněz.

V jejích očích jsem čet' nějaký těžký rozpočet.

V podivném studu děla:

- Já jsem k nim dnes ani nepřivoněla.

- Člověk už pomalu nemá čas.

Hlas se jí nějak třás'.

Zněl jak řinčení každodenních želez.

Vzápětí však se rozesmála:

- Vám asi záleží na její vůni!

Chcete ji beztoho jenom dobrat!

A její smích

z bělostné řady zubů se zdvih'

dvojice křídel motýlích, bělostných,

na rudé růži usedlých.

ÚRAZ NA ULICI

Přejeli starce. Krváci.

Dav se sbíhá.

Na tvářích zvědavost, odrazy bolesti.

Do týla věsí se s společná tíha.

Srdce se třesou jedinou vibrací.

Oči, jež před chvílí zřely tak cize,

*šíří se úděsem z jediné vise
společných osudů, společných neštěstí.*

Jakoby za všechny, vyvolen všemi,

shýbá se kdosi k zemi

k aktu milosrdenství...

Jakoby za všechny šeptla číís ústa:

„Ubohý člověk!“

A starý muž jako když usíná.

Zavřel oči.

Svět se s ním točí.

Vzpomíná, že v celém tom životě prokletém

nikdo a nikdy tak vroucně mu neřek’,

že je člověkem.

Květino lidského souručenství,

tu na dlažbě ulice, jež je tak pustá,

já viděl jsem prve,

jaks kvetla, jaks kvetla z krve.

HERNA

*Noc snáší se jako příměří
nad denním bojem. Ze zásek Kapitálu
vždy věrné přední stráže,
neochablí a bdělí,
trousí se jeho žoldněři
do hráčských sálů.
Jdou pít, jdou pít,
jdou hrdlem si lít
kořalku peněz, nepříteli!
Jak roztek' se jed té lihoviny
po stolech, sedadlech, stěnách a zemi!
Jak krápníkovitě mokvá kol světél
u stropu růžicemi,
jak zažral se do pijáckých mozků,
do rukou, tváří bělostné špíny!
Jak červivě hryže v tom bezduchem vosku!
Těch otlých chřtánů,
chlamstavých hub,
z nichž cení se žvýkavě zlatý zub
jak chuchvalec zlata, jež vydávily!
Těch očí, jež opilstvím peněz šílí!
Těch korektních masek, jež pod stůl se smekly!*

*Těch oplzlých gest,
v nichž, zduřelé pijavice,
duše se do naha svlékly!
Sem slina žebrácká nevkusně nestříká
vzpomínkou na ulice,
pelyňkem do číše. Svě menetekel
stín výhružný tu po zdech nepíše.*

Až k ránu,
když zástup otroků své těžké kroky vplétá
do jitřní lehkosti a do meandrů Práce,
úděsná iluminace
opilou vidinu na chvíli ztřísní:
dne bílá pochodeň je ozáří,
a psanci míjejí, pochmurní, přísní jak hrobaři,
opilců peněz hrobaři a jejich světa.

SLUNCE

Nějak dnes posměšně svítí.
Jako když nechce.
Jako když slídí.
Jako když hledá jen svoje lidi.
Úkosem zírání na ulici,
na lidský kolotoč.
Jak slinou
paprsků žíravou kyselinou
po dlažbě leptá.
Spaluje vzduch.
Nazdařbůh šeptá: -
-Není vám lehce, galejníci?
Jakou, ach, klamnou
cestičkou života
každý se smýká!
Radosti vaše, jaká to tesknota!
Ostrý jak dýka,
paprsek jeden bodá svým „proč“.
Kde myslí, že našlo ochotný sluch, tne do živého:
- Nech všeho, nech všeho,
leť za mnou!

V ELEKTRICE

Petru Kříčkovi

*Denně a denně v šíleném chvatu
chapadla vozu nás mají v své moci.
Jak s nákladem živých automatů
a jimi puzen se řítí
za ranními rozkazy denního živobyetí.
Cigaret dým
jak prořídí mlha hluchého zapomnění
vychází z úst a nad hlavou civí.
Dvou tří žen zrak smutně se díví,
jak zahořklé probuzení
den schystal jim po sladké noci.
Hrst sazí.
Pár frází.
A chlad.
Jen někdy, jen někdy se ztiší po vnějších dojmech
zlý hlad.*

*Odkudsi z kouta šlehne zář:
drahého básníka tvář.*

*Svět jeho dumy,
jenž býval světem tvým,
k němu jak k sluneční výhni tě pudí.*

*Vzpomínky na světlo
jas příštích jasů tiše ze sna budí.
Vír jeho veršů rytmem v krvi šumí.
v srdci je teplo.*

JouJou

Vše na ní se chvělo.

S horečným chvatem,

jak činila asi vždy se svým šatem,

chrlila ze sebe přival slov,

znějících jako otřelých mincí kov,

jak šelest lepkavých bankovek.

Jakým je ubohým joujou

odporných mužů.

Jak žije bídně,

anonymně,

nečlověk.

Jak jenom v nemocnici

jí bývá klidno.

Mluvila páté přes deváté.

O všem, co podle ji kručí

a drtí.

O scénách na strážnici.

Co se jí lidé namučí.

Že v jediné jenom náručí

se nemůže vrhnout: v náručí smrti.

Jak paktuje s Bohem.

Jak hnusné má zvyky.

Svlékala duši.

Bylo mi stydno,

já chtěl jsem jen tělo.

Sestro, co mám, ti dám.

Sestro, sbohem!

Sestro, díky!

DUHA NAD MĚSTEM

*Děšť snesl se do ulic, na náměstí.
V stříbrné pruty rozlité kapky chřestí,
řezavé, husté tyče mříží.*

*Jak v slzách,
v kterých se třepotá smích,
z vězení, kterým se propaluje,
slunce z nich shlíží.
A lidé, ach, lidé, jako když střelí,
se rozletěli
do elektrik, pod okap, do průjezdů,
domů,
nad hlavou, symbol lopoty denní, si rozestřeli
deštníků černou hvězdu.
Na vážkách naděje liják a slunečno balancuje.
A náhle,
aby ty městské oči nezapomněly,
prachem a kouřem a špínou zamlžené,
do drátů, dlažby a šerých zdí pohroužené,
se rozpomněly, náhle
vysoko v nebesích,
nad nízkou výší nejvyšších domů,
jako když myšlenku vnějškový náraz přetíná,*

*sesedlý trhající mrak,
záplava barev laská zrak:
Křiklavý plakát, mýdlová bublina,
hračka, staré pověry štít,
sedmiradostná stuha,
rub zastírající líc,*

*věčného rytmu barevný kmit,
luk napjatý do Vesmíru
pro šípy touhy a snů o novém míru,
nic,
duha.*

TRANSPORT RUSKÝCH LEGIONÁŘŮ

*Hlomož a křik a fanfáry,
slova, jimž teprve chvíle dá přízvuk,
gesta a slzy a prapory
do tváře stříkly mi horkou pěnou
vyvřelé sopečné lávy.*

*Neboť tys sopka, hrdinství i
Sto let vřeš v srdci chladné země,
jediné vrásky jí nezkřívíš,
kletby a zoufalství, radost a pýcha,
světlo a stín*

*zapadnou v propast tvého ticha
a ty je přetavíš v čin.*

*V den slávy
obrovskou plamennou vlnou je vychrlíš
a že jsi nezemřelo, že jsi nezemřelo,
vášnivou řečí promluvíš!*

*Oslepíš oči, ohlušíš sluch
a ke všem a ke všem mluvíš jak ke mně,
že prostor a čas se chví.*

*Však nejmíc že srdce se chvějí,
jak by je prostoupil zapřený bůh. ,
Jak jsem tě laskal, rušný dne,
pro tvoje poselství tajemné,
pro naději!*

APOSTROFA

*Nebud' tak smutná!
Pohled tvůj mrazí.
Večera stíny
kladou se po zdech jak spoluviny nás všech.
Jsme jako kruh chmurných horalů,
ztracených navěky v ledové výši
s temnými srázy.
Šňůra tvých rudých korálů úží ti dech
jak krvavá smyčka Absolutna.
A přece tu sedíme u stolu
jak včera a předevčírem pospolu,
ochotni s tebe sejmout tvůj kříž,
slova a úsměvy nesem ti vstříc,
zdvíháme číši.*

Víc:

*Milence oči planou tmou.
Žádostí svou tě obepíná.
Napij se vína!
Je to tvé rodné země krev.
Dá více ti nežli zapomnění.
V krev, tělo tvé bude to proměnění*

*a v radost a v radost srdce zpěv,
bys, když už svůj osud nemůžeš nést,
jinému ze sebe dala zkvést:
že za tebe dítě tvé Věčnu dá odpověď.*

Hleď:

Milence oči planou tmou.

*Sklonilas hlavu? Skloň ji níž. Pyšný a prosebný uslyšíš
ňader svých úder.*

Smyslnou vlnou, životaplňnou, vítěznou se dmou.

U HROBU OSCARA WILDA

*Za noci zázračné, jež stínům dává tvar
zas těl, kdys živoucích, co měsíc bílý,
jak žádost roznícená v závratí a v žár,
jim duši vdechne, aby oživily,
k vám přijde Salome: zrak, všemohoucí zmar,
rty, které se rtů Smrti Život pily,
v náruči květy zla, svůj od vás vroucí dar,
pokorně pyšná klesá u mohyly.*

A horce vypráví, jak druhého dne zrána
po dvojí vraždě té spět zřela Jochanana
od Vesmíru bran sobě v ústrety.

Nad snem svým zhrzeným lkal: jeho boha není!

*V objetí žádoucím jí vrátil políbení
na míru znamení a odvety...*

VERLAINŮV POMNÍK V LUCEMBURSKÉ ZAHRADĚ

*Jak z desky stolu, z trávníku
v zelených reflexech k blankytu
půl socha, půl paskvil tu trčí, láhev absintu.*

*Tvůj „mongoloid“,
tvá hlava, básníku,
pro denního života hostinu smuteční,
pro filistrů střízlivý klid,
pro žíznivých srdcí napojení,
jak její hrdlo tu s výše ční.*

*Proud šumivý z něho crčí:
že poesie není
leč opojení.
A v proudu tom lehce se pění
tvá sláva, básníku.*

Z VOJNY**Básně****MROUCÍ MĚSTO**

*Dnes, kletbo,
zhynu svrchovanou mukou:
za cizí hřích. Nezaviněných vin
zšílelá oběť, klesnu do sutin,
já, pyšné dílo pyšných lidských rukou.*

*Můj tvůrce... Sním jen s hořem o člověku,
jenž, vlastní hrůzou jat, zbyl tu v mých zdech:
lká v chrámech mých a na mých hřbitovech,
choule se k bohům, modlám všechněch věků*

*Jak hejna supů, chimér, upírů
děs vzducholodí hřmí a rojů letadel,
z mých zvonu přelitých zmar chrlí jícny děl. ..
A marně pnu svou úzkost k Vesmíru:
Mé slunce, slunce, jež mě celovalo,
polibky Věčna sílilo můj růst,
svou tvář teď odvrací, žár drahých úst. . .
A země, země, již mé štěstí zrálo*

*a která zdvíhala mě k nebesům,
jak čerstvý hrob se zrádně otevřela
a čeká, chtívá, na pád mého čela,
co posměch Času smrti přeludům*

*tvář hněte pitvornou: Má noc se sklání
v ubohé pompě, v černém rouchu kněžském,
měsíčných světů polije mě leskem...
olejem posledního pomazání.
1915*

SINÝ DEN

*Nás nevidělo, matko, zápraží
v ten siný den,
klid tiché vesnice.
Mír nevál od lesa.
Nebylo měsíce,
jenž bíle vždy o slunci zítřka hovořil.
A nebyli jsme sami.*

*Jak v kleštích ve svých zdech nás tisklo nádraží
a s námi
sta bědných stínů,
matek a synů.
Bojácný otazník do temnot Sudby
lamp plamen plachý ve tmě živořil.
Jak řada rakví vozy čekaly.*

Mluvily slzy:

„Přijdeš? Přijdeš brzy?“

Rakouské hudby

vír tónů rozkřik' se. A zalhaly.

Byl jsem tak sám.

A zástup všech těch žen

pojednou ve vás v jedinou mi splynul proměněn,

v tíž vaši jejich tíže.

Na místě vašem stála tam vzpomínka z dětství utkvělá:

Marie Matka u dřeva kříže,

Eva nad mrtvolou Abela.

ZVEČERA NÁVSÍ

Zvečera návší náš bataillon táh'.

Mlčky a trpně jak stěny

stavení, na jichž se choulily práh,

nás vítaly zbylé ženy.

Živote! Smrti! Tmou měsíce lesk,

běl drtvivých dravčích zubů,

s bodáků ostří do zřítelnic blesk'

v žár hladových vilných pudů.

MONOLOG BÝVALÉHO PĚŠÁKA

*Nikdy jsem neviděl cizí země.
Jen trocha vzpomínek ze školy
myšlenku na ně živila.
Továrna, denní robota,
to byla mého života neměnná městská idyla.*

*Po prvé osud se laskavě sklonil ke mně,
když vypukla válka.
Konečně kynula dálka!
Snad milost to nebyla, jenom škleb.
Mně - jako můj každodenní chléb udělili ji páni.
Nastalo toužebné cestování Srbskem, Ruskem a Itálií.*

*Co jsem chtěl poznat, poznal jsem. Viděl jsem:
všude jsou stejné mozoly na tvrdé dlani, všude
je stejné milování,
stejně umírání.
Noc se dnem se všude stejně střídá.
Jsme lidé, jsme lidé.
Jsme na světě sami.
Jen my jsme s námi.*

*Dnes zase jsem doma. Už neopíjí
hlas dálek. Vše slilo se v tichý sen,
radostný jako bílý den.
Ale má radost je nějak kusá.
(Snad i ta stará bolest dobolí.)
Vzpomínám stále na toho Rusa,*

*jak jsem ho bod', jak
rty rudé měl, modrý zrak,
obličej bílý jak křída.*

LÍSTEK RANĚNÉHO

*Když jsem ji dostal,
jak špalek jsem pad'
Pozbyl jsem vědomí.
Byl bych snad zaspal i blažený pocit,
že jsem byl rád.
Vzkřísil mě sanitář.
Nějak však dlouho jsem se probíral.
Hádal jsem, jak jsem se tu ocit'.
Bylo mi,
že jsem kdes naprostřed ulice. Trávník
se nějak zdál mi dlažbou.
Ani jsem nevěděl, že dostal jsem pažbou.
Sanitář
nějak mi známý připadal,
jako strážník.
Asi mě sebere. Na to jsou předpisy.
Já jsem se pral.
Sáh' jsem si po čele.*

*Hlavou mi kmitly nápisy,
jak jsem je čítával v soudní rubrice:*

*Rušení veřejného pokoje a řádu.
Těžké ublížení na těle.*

Vražda z hladu.

P. S. Táto,

ten saniťák sbíral taky zlato.

Chtěl jsem se podívat na hodinky,

kde nic, tu nic!

Taky mám v pekle prstýnek od Aninky.

Snad mu ho poslala. Mohla to říct'.

PÍSEŇ VÁNOČNÍCH STROMKŮ K.

Koho z nás utnou,

odvlekou,

vojáky, vojáky,

na vojnu smutnou,

dalekou?

Kolik nás, kolik je vyvolených

na pochod smrti

do městských čtvrtí,

do hrobů, do hrobů obílených?

Ježíši Kriste!

Pro Tvoje zrození, pro sny Tvé čisté

nám nutno je mřít.

V nás rok co rok znovu Tys na kříž vbit.

VERŠE

*Víc nežli sluncem rozzpívaných jiter,
kouzelných podvečerů,
dychtivě sladkých nocí,
zeleně hebké v roztoužených lukách, lehkého pelu rosy,
nadějí zlatou vlnících se polí,
s nichž skřivan s hymnou díků k nebi vzlétá,
pohody měkké, pýchy pevných lesů
polibků, jimiž líbá vonný vzduch,
já, města snětí prolezlý, dýchaje jeho puch,
v zástupech lidských ztracený a v malomocném děsu
z úst lidských trpně vnímaje životu hořká veta,
oslněn lány zraků, které bolí
slz těžkých kovem, zimničně jež prosí,
šed' dlažby denně zkrápěje a v
štván denně města všemohoucí mocí,
ve věčném, marně bílým dnem světélkujícím šeru,
viděl jsem žízní smutných lidských niter.*

*,Tak, psanec mezi psanci,
poznal jsem ty, k jichž obrazu jsem stvořen,
s požárem jejichž srdcí
mé srostlo plamenem, života mého kořen
z nichž rozrůstá se v novém snu.*

*Jich. naděje jsou nadějemi mými
Za týmiž znameními,
na poušti dnů propadlých nemilosti,*

*společnou mízou napité se moje.paže mísí
do změti napřažených ramen,
jež křísí
vždy nového, vždy lepšího vždy lidštějšího Příští,
vod živných pramen
ze skály Přítomnosti.
Již se tříští*

KORÁLOVÝ NÁHRDELNÍK

Růženě

KORÁLOVÝ NÁHRDELNÍK

*Dal jsem Ti cetku kdys
z červených korálků, hrst zkamenělých kvítků,
jež kvetly na dně moře.*

*Žes dala vždycky krev za dary života,
kde jiní zlato dali,
krvavou barvou na Tvém hrdle zpívá.
Nesu Ti knížku dnes.
Jak dělník korále spjal niti v náhrdelník,
verš k verši do řádků jsem křehce klad', verš k verši, mrt-
vý hlas
živého hoře.
Žes dala vždycky krev za dary života,
ať o Tvém srdci zpívá..*

DEDIKACE

*Na křižovatku neštěstí a štěstí
mě věrně volal zmučený Tvůj hlas;
když bílý den Tvůj zkvétal pro bolesti
a marně has'.*

*Pod křížem Tvým sám klesaje, já cestou
kyticí vil jsem balsamických slov.
Příštího spasitele věrozně, věstou,
snům novým budovat jsem pomáhal Ti krov.*

*Mé srdce otevřelas nesmírnému světu
všech lidských bolů, žalů, rmutů, vzlyků.
Za suchou kyticí's mi dala lány květů.
Zpívám Ti denně vroucí hymnus díků.*

NOC

*V noci, v svém němém příkrovu,
město se podobá černému hřbitovu.
Paláce, divadla, banky a továrny
splývají s chudými domy a doupaty,
na hrobu hrob.
Největší hrobku a nejsmutnější
mezi všemi má Bůh.
Všude jak zemřel by lidský pláč,
všude jak lidský smích by skončil.*

*V ulici, plné mrtvých stop,
žlutý pruh písmen zaplápolal,
kostěným leskem lamp a hvězd
v náhrobní nápis přerytý.*

*Jak sami tak jdem,
jediné spojení s životem
jsou Tvoje rty.*

RYTMUS

*Kdyby to byla jen bolest Tvá
a má,
kdyby to byla jen radost zabitá
vlastníma rukama,
srdce by zpupně nestenala,
vinu by oddaně na sebe vzala,
bylo by krásné, být sama a sám.
Ale tos viděla: světa půl
je jediný bolesti plný důl,
v něm miliony kopou jak my svůj černý sáh,
s svůj černý sáh, a nad mrtvou radostí civí vrah,
bratrovrah.
Jak je to krásné, že nejsme sami,
sílo a vzpouro!*

SEN O RŮŽOVÉ KRINOLINĚ

*Tak dlouho's mi kývala na cestu z okynka
šedého domku jak z kořenáče
líbezná květinka,
až's mi pak na konec, nechtěla-chtěla,
spánek svým blahem provoněla,
a já měl o Tobě na Štědrý den
živý sen.*

*Chtěl jsem Ti přinést k Ježíšku dáreček,
a jak jsem přemítal, co bych Ti dal,
vzpomněl jsem, že Ty už všeho máš
až až až,
panenko štíhlá, modrooká,
že by Ti záviděly dámy.*

*A tak jsem se rozběh' pro tu krinolínu,
však Ty víš, v Perlové, růžovou s černými sametkami,
co na Tebe z výkladu volávala:
- Jsem za 2500 Kč.*

*Se mnou však radost nepřešla přes Tvůj práh.
Zněl smutně Tvůj smích,
když jsem Ti řekl, že jsem ji nekoupil,
pro Tebe, chudá, že jsem krad',
pro Tebe, chudý, po růži růžové ruku vztáh',*

*zněl smutně tvůj smích,
protože Ty jsi netušila,
že po cestě v lichvářských ulicích*

*tisíce chudých toužících
radostně na sebe vzalo už moji vinu.*

PÍSEŇ

*Včera mi zlíbal ruce, děvčata.
Ještě teď prsty mám polibky sevřeny,
jak by je obepjal krásnými prsteny,
chvíli co chvíli se na mne usměje
korálem drahé kameje
má červená ranka od psacího stroje,
kam ústa klad',
vyleptal živé srdce svoje.
Včera mi zlíbal ruce, děvčata.*

*Mé prsty se třásly, mé prsty žasly,
kdo jim to sladké polibky vrací,
kterými denně laskají stroj,
svou každodenní práci,
co maminčin, sester sytí hlad.
Děvčata, děvčata, mějte milé,
kteří vám líbají ruce, co nejsou jen zbaběle bílé.
Ti mají srdce ze zlata.*

MELODIE

*Na stroji v kanceláři
Tvé prsty přehrávají
den ze dne píseň písni
o chlebu v potu tváři.
A večer u klavíru
v témž rytmu dobývají
snům vezdejšího chleba:
naději, lásku, víru.
O trní rozedrané,
Tvé prsty rozdávají
svou každodenní kořist:
po květu z růže plané.*

SLOKY

*Jak by Tvůj úsměv jinak kvet',
zobjímal láskou celý svět,
nebýti bídy kolem,
jíž na Tebe křičí každý kout,
jak města elektrický proud
Tvé srdce napájí bolem!*

*Jak by Tvůj pohled hořel čist,
kdyby v něm pohasla nenávisť,
jíž nestoudně žatvou svou živí
trustový otrokář, lokaji vraždy,
kteří se pachtují s posupným „Navždy“
života krásu a divy!*

UKOLÉBAVKA

*Chlapečku malinký,
noc je tu,
a ty máš tvářičku posetu lesklými slzičkami
jak nebe hvězdičkami.*

*Chce se ti lásky,
chce se ti maminky
u tvého lůžka,
aby tě líbala, hladila vlásky,
do spánku hýčkala sladkými slovy.*

*Maminka sedí u zrcadla.
Za chvíli půjde do divadla,
je nervosní,
Pámbu s ní.*

*Jen neboj se, neplač!
Je tu služka.*

*Aby dni života netížily,
chléb nehořkl v slzách pojídaný,
večer ji unáší, koníček vraný,
na palouk, kde si tancují víly,
v daleký, krásný, lidský svět.*

*Zná pohádku o tom vyprávět.
Jen neboj se, neplač!
Tobě ji poví.
A každý den jinou.*

ŽEBRÁCI

*Já chudý a chudá Ty
můžeme klidně kolem jít,
k nám žebrácké dlaně netrčí sepjaty.
Smutně, ach, smutně, jako my,
pár očí, který je hlídá, si rozpůlil boží svět, ví:
tudy jde otlý blahobyť a tudy bratrství,
bída.*

*K nám nepne se vztažená žebrácká dlaň:
jak slzy Tvé palčivě do ní by skanuly,
jak zraky mé bodavě do ní by vsunuly
zbraň,
klesá.*

II. GALERIE

*Chudoba, to je cesta dlouhá
v blátě, po tmavé silnici.
Kdo září tvou na ní očima hltá,
měsíci, měsíci,
to bludička svítí mu,
mince zlatá,
a zlatý meč srdce probodá,
aby je jako horkou krví
zalila touha.*

*Touha, ach, touha když chudobu raní,
vysoko, vysoko do ráje svého*

*unese často raněného:
třebas až na druhou galerii
k stání.*

*Tudy, tudy, tudy
za Krásou chodí milenec chudý,
protože z dálky jen smí ji zřít,
o ní snít
nad propastí, surovou jako hrob,
lůží a křesel a pravdivých lží,
protože chudý
všudy
života divům jen přihlíží
z dálky, z dálky.*

HALÓ, 2501!

*Dnes, 8. července 1922 po poledni,
mi zatelefonuješ,
že na pět minut zanecháš psacího stroje,
že na pět minut si zastávkuješ,
abych i já odložil akta a pero
a s tebou, má milá, se rozjel na smutný výlet
ke Spezzii v Itálii.*

*Jak hukot moře v lastuře
ta bouře v srdcích nám přes dálku sta let hřmí
náš věrný přítel,
Prometheus nikdy nespoutaný,
Percy Bysshe Shelley tone!*

*Půjdem a vzpomenenem
také Jaroslava Vrchlického.*

MLHA

*Mátožná vidina,
na zemi spadlý trs nadoblačna,
těkavá tvořivá míza bílá,
beztvárná sochařská hlína vláčná,
kadluby ulic naplnila.*

*Jsou živí tak dusivě tiši v ní,
trčící osy a pahýly,
jež o nových tělech a svalech sní,
jsou živí jak stíny.*

*Básníku, s těmi, jichž svět je tvůj,
v ulicích zůstaň a modeluj
k obrazu lásky své nový sen z čarovné hlíny,
pahýlů, stínů ulituj
a neříkej bezmocně: Mlha je krásná.*

PÍSMENA NÁPISŮ V ULICÍCH

*Zajatci firem a reklam a jmen,
písmena nápisů v ulicích
po šest dní v týdnu se zpovídají:
- Jsme chycení zloději na pranýři,*

nevěstky, kup si, jsme na prodej,
jsme zlaté rybičky na udici,
ty, smiluj se, pusť nás do vody
jsme lupiči, visící na čakanu,
slyš ještě náš šibeniční vtip:
my s francouzských věznic hlásáme světu
„Volnost, rovnost, bratrství“,
jsme dobráctí staříci, zeptej se na cestu,
jsme naivní děti, jen vzpomeň si na mládí,
kokardy červené jak tvá krev,
jsme vojáci, vojáci, vždyť jsi byl ve válce,
jsme hladovým chudákům trnem v oku,
jsme almužny dané do dlaně slepci,
jsme umělé květiny, nemáme vůně,
jsme ztrnulý smích, snad někdy tě bolel,
jsme slzy, tvé město nás vyplakalo,
a dílo jsme mozku a rukou tvých!

V neděli jsou však volný dav:
Na nebi nad městem do tvých dum
nejhezčí z nich se pro živý obraz složí
slova PROVISORIUM.

AUTOMOBIL

Proletěl ulicí, sirenou vzkřik'
jak otrocká duše bičovaná,
po nás jak krví blátem střík'
kovový soumar Civilisace
na hřbetě groteskní dvojici:

*šoféra vpředu, sluhu Práce,
uvnitř pána.*

*Sotva však za rohem zastavil
a nabral sil,
jak slzíci oči svítilny přimhouřil
a hovořil:*

- Já po tobě blátem, ty po mně slinou . . .

Ubozí, přeubozí!

*A přece to mou není vinou,
že nenávist k bratřím svým po městě ve mně vozí
ti, kdož mě vedou.*

Nechte mě žít, jak musím žít.

*A máte-li si cos vyřídit,
vyřídte si to mezi sebou.*

My stroje si jinak rozumíme.

*My také sníme a nenávidíme. Tak, na příklad,
sentimentálně a pateticky moh' bych ti, zatrpklý, vykládat:*

*My všechny, jichž snem je rozlet a dálka,
rychlost, jež dá-li, dvakrát dá,
my všechny, dnes ještě otroci pánů,
my armády železnic, aut a aeroplánů,
my zeppelinů, balonů, bicykly, lodě,
my všechny, dopravní prostředky
ve vzduchu, na souši, vodě,
tak, jak nás poznala světová válka,
tisíckrát jsme se už zmobilisovaly,
tisíckrát jsme si už přísahaly,
že, na nás jen kdyby záleželo,*

*jediné dítě v Rusku hlady by nezemřelo.
Jak bomby a střely po živných lánech kdys,
dnes denně, dnes denně
milion soust jak mana by přšelo do lačných mís*

*Co řekl bys takové exportní značce:
Prague port d'Amour?*

ZVĚSTOVÁNÍ

*Ten pohled láskyplný
Ti dosud v očích zůstal:
drobounké děvčátko, nad jesličkami stojíš,
co Tvoje ruce samy urobily
z Alšových obrázků,
a ač je to jen papír
a ač už je to dálka tisíc let,
s živými pastýři, s živými pastýřkami
o osud dítěte se třeseš, , co přišlo spasit svět.*

Tvou slzou hvězda nad Betlemem vlhne.

*Ten pohled láskyplný
Ti dosud v očích zůstal.
Vždyť objal v dálce svatou Rus,
kde nad tisíci našich Betlemů
plá rudá hvězda,*

kde v každém zmírání hlady malý Kristus.

*Ted' Ty jsi pastýřkou,
ted' já jsem pastýřem,
a jako na Alšovy aršíky
když střádala jsi krejcar ke krejcaru,*

*dnes každý měsíc stejně uschráníme
dva dolary:*

Ty jeden a já druhý.

*Kátěnka, Sergěj snad,
maličký Kristus v ruském Betlemě,
se za ně najedí:*

Ty budeš pěstounkou,

já pěstounem,

Ty budeš maminkou, má milá,

a já tátou!

Tos četla: o vánocích máme jeho fotografii!

IN MEMORIAM ALEXANDRA BLOKA

*Básníku zlatoústý, jenž si klesl něm
na přídě korábu přesvětlých nadějí,
nad mořem krve vzkřiknuv slastné „Země!“
slzavým trudem hořknou naše dni,
však smutku nad tvou smrtí není v něm.*

*My nelkáme. Neb jako srdce tvoje,
ni naše rytmicky se nechvějí,
leč v zabušení vroucím srdce světa.
Tys nejbliže mu naslouchal,
tys nejžhavěji slávu jeho vyzpíval, mělš nejkrásnější úděl,
básníku přešťastný,*

*tys umíraje viděl,
že slova tvoje tělem, tělem učiněna jsou!*

DEN A NOC

*...Vouloir l'éternité lorsqu'on n'a qu'un jour!
Théophile Gautier*

ZA JIŘÍM WOLKREM

*Hladová ústa, básníku,
žíznící rty a slzavá lože,
žal ukřižovaných těl,
to všecko si přináší vykoupení,
to všecko si přináší proměnění
vzpourou a mstou.*

*Ale je těžko člověku,
těžko je Janu a Marii
vidět, jak klesá podaná ruka
se sladkým květem pro hlad srdcí . . .
Tvá ruka, Jiří;
je smutná cesta,
kde srdce, jež lační, laská Tvůj hrob.*

JARNÍ BÁSEŇ

*Sladkou svou vůni jaro v městě
přivírá sestersky oči žen
jak společný nedosněný sen:*

*- Snily jsme, muži, že v zahradách
nad městy snících v slunci a kráse,
denně po vašich výpravách
za chlebem, prací, a po zápase
o hrdý výboj a sílu a moc,
vás uvítá smích náš, náruč a noc.*

*Prudkou svou vůni jaro v městě
rozvívá dokořán oči žen,
aby s nich spadl společný sen:*

*- Ze zahrad, jež jste nám měli dát,
sešly jsme za vámi do vašich měst,
váš osud jsme přijaly jako trest,
váš osud, jenž dal nám s vámi stát
na dvojí straně barikády:
v přepychu pánům žít po boku,
v brlozích umírat touhou a hladu,
být ženami mužů-otroků.*

*Sladkou svou vůní jaro v městě
bohatým ženám dá o krásu víc,
prudkou svou vůní chudačkám smutek,
jenž vzpurně si pláče do ulic:*

*- Mužové naši, otroci,
pro krásu jara, pro noci,
kdy našimi těly
život k vám modli se zesmutnělý,
nedejte zahynout našemu snu.
Dejte mu vzkvést,
vsadte jej na věky do vašich měst
v zítřejším spasném jarním dnu.*

VEČER

*Kluk se úkradkem dívá na svou foukací harmoniku ,
střádal si na ni dlouho a dlouho;
několik korun dokonce ukrad' a teď se bojí,
že ukradené není požehnané.*

*Chvílemi šlehne okem po starší sestře,
ta chodí okolo stolu jak kočka okolo horké kaše,
zářící oči laskají kytici v laciné váze.
Řekla doma, že ji dostala od přítelkyně,
její otec že je zahradník a má jich v zahradě plné moře.
A zatím ji přinesl včera milenec
za rudou růží jejích rtů.*

*Dřív mívala doma jen květiny,
které kreslival mráz na okně nepřející světnice,
a kluk už teď cítí vůni, kterou se omámí,
až vskrytu vyloudí na své harmonice první tóny.
Zapomenout!*

ROZNAŠEČKA NOVIN

*Snášela trpně osud vdovy,
když muž jí pad',
památkou na svaly, lásku co dávaly,
památkou na svaly, chleba co dávaly,
po sobě zanechal jediné dědictví:
děti a hlad.*

*Po celou válku den co den
z tupého doupěte chvátávala
k nervosním prahům bohatých,
pokorně k nim se schylovala,
aby své ranní zoufalé poselství
za peníz bídy odevzdala:
noviny, černá smuteční parte
tisíců, tisíců zabitých.*

*Mrtvého rnuže v nesmírné šachtě
na konec ztratila,
památkou děti a ještě sen,
sen netrpělivý živila:
Až zavolá den, by radosti světa
groš dala vdovin,
naposled roznesla černá parte
smutečních novin:
- Dnes umřela světová válka!*

SONATA TRANSATLANTICA

Fragment

*Už třetí den
a nikde dementi
a nikde konfiskace.*

*Už třetí den
Opilý koráb Rimbaudův,
Tristane Corbière, pluje nad mořem
s Lindberghem na palubě.
To není lastura,
to je mé srdce v drátech radia,
to je jen sluchátko.*

*To nejsou žalmy z budoárů nymf,
to není šumot křídel Ikarových,
to není praskot Neptunova trojzubce, to není šelest korá-
lových tajemství,
to není echo srdce matčina,
v němž zpívá chiméra,
sen ztraceného syna
domovu dolarů.
To je hlas motoru.*

*Ted není nic v tom tichu.
Lán stébel času, dále,
leh' strojem pokosen.*

*Ted není nic v tom tichu.
Jen úsměv. Přelét' letcův obličej.
Jen oblouk dráhy. Duha nad hrobem
Colliho, Nungessera.*

MARIE KOŘENOVÁ

Zavražděna se svými zaměstnavateli 3. února 1927

„Děvečko zlatá, srdce mě bolí.
Ale znáš tátu, nepovolí.
Do služby musíš, jsi chudá, Máří
S ničím se těžko hospodaří.
Budeš mít jídlo a budeš mít byt.
A peníze můžeš ušetřit.
Uvidíš taky, jak žijou páni.
Není jen dřina, proklínání.
U nich je krása. Při tom, co máme,
v životě víc jí nepoznáme.
Taky jsem sloužila, přece to víš,
Naříkám? Nikdy mě neslyšíš.
Kdybych se bejvala služby bála,
tátu bych nikdy nepoznala.
Kdyby tam nebejval vojákoval,
byl by tě sotva někdy choval.

Přijde ti ženich a bude ti hej.
Jdi. Neplač. Pámbu tě ostříhej.“
jsi mrtva a mrtvi jsou Tví páni,
„hrdinko svého povolání“.
Ne, neštěstí nechodí po horách.
Splete si někdy i panský práh.
Divný si pro Tebe ženich přišel.
Pámbu tvou mámu nevyslyšel.
Či vyslyšel? Spasil Tě? Kdož to ví.
Hrob tvrdý jak dlaň nic nepoví.

*Z Tvé krvavé hlavy trpně září
otazník němou svatozáří.
Snad bolel jak posměch ten panský lesk?
Závist Tě hlodala? Drzý stesk?
Snad byla jsi málo trpělivá?
Se stolu drobtů málo chtivá?
Maminčin křížek se proměnil v kříž,
žes neunesla víc jeho tíž?*

*Snad největší na všem Ty máš podíl.
Snad sama jsi vinna, že přišel vrah,
žes denně prosila v modlitbách,
aby Tě pámbu vysvobodil.*

POLEDNE NA JEZEŘE

*Hladina vody stojí nepohnuta, žhoucí láva,
co z ní slunce vymodelovalo, padá do hlubin,
z břehu smyslné pivoňky ji barví do krvava,
marně stře nebe nad ní svůj platonický baldachýn.*

*Zakletý bůh v bílém jasu, okřídlené šílenství,
jezerem pluje labuť, dychtivě pod vodou hledá,
jistá, že někde na poduškách měkkých travin se chví,
růžový zázrak těla na koberci lásky, Leda!*

POPELÁŘSKÝ VŮZ

*Před naším domem každého rána
zastaví popelářský vůz.*

*Každého rána urputná hrana
svolává devět Popelek z pohádky,
devět degradovaných Mus.*

*Jak nádobu s obětí novému dni
Básníku, nebud' sentimentální!
zdvíhají služby popel a odpady.
Ted jsi ji slyšel! Jak studená sprcha
dusnem se rozstřík' její smích:
Ta naše stará je mrcha!*

Nech přirovnání jalových!

*Není to spíš', že pevné dvě ruce
daly se do díla?
Není to, jako by se o vůz rozbila
odporná urna, z níž sype se troud
všeho, co spálila trpící nenávisť,
na chvíli posměškem zbavená pout?
Nezní ted' zvonek jak jásavé gloria?*

*Chceš-li už popsat šedí svůj list:
při práci viděls tajemný personál Města-Krematoria.*

PASTEL

Bílá

*očím a srdci a smyslům jsi zasvítila,
obláček bílý,
který si oči a smysly a srdce na nebi vyprosily,
aby jim dolů na zem spad'
pro jejich čistý a krásný hlad.*

*Bílá jsi ležela v zelení,
jak prostřel ji les,
na skrání
svatozář lásky a oddání,
v očích sen modravých rájů,
v úsměvu hlubinu
stříbrných tajů*

ZLATÉ OPOJENÍ

*Pane Báťa, viděl jsem Chaplina.
Dostal sem lísky do kina,
měl ste jít s náma.
Takový boty, co von tam jed,
p'ne šéf, takový dybyste dělal!
Říkala máma,
že byste neprodělal.
Že bysme mockrát je zblafli jak med,
dyž nejni co žrát.
Příte se na to podívat.*

KARLU TOMANOVÍ

25.února 1927

*Jediné brázdy, rodná vsi,
tvé hroudy syn ti nevyoral.
I vlastní chléb mu často zkorál,
když v ilusorních modlitbách
tvůj nevěrný syn trávil čas
za věrný chléb náš vezdejší.*

*Když vzejde měsíc nad návsí,
dech zlaté lyry jak by provál
šum topolů a prozpěvoval:
Šel za svým snem. A sladce, v snách,
při jeho písni mře i klas.
Měl rád jen věci věčnější.*

LITANIE K TEREZII Z KONNERSREUTHU

*Ty, která v bázni boží
peklu světa sníš
na bezstarostném loži,
v snách vlečeš Kristův kříž,*

*strp, aby ti, kdo hlavy
kam složit nemají,
bez mučednické slávy
toužili po ráji*

*na této zemi hříchů
a milovali svět
a křičeli svou pýchu,
nesnít a netrpět!*

*Ty, kterou souží cesta
mystické Golgaty,
nevykoupená gesta
cizími stigmaty,*

*strp, aby ti, kdo mrví
svou trestaneckou pout
nedobrovolnou krví
za smíchu věčných pout,*

*na zemi nehledali
klíč od nebeských bran,
zrak k hvězdě upírali
zo kristovských pěti ran!*

PANÍ Z NÁMOŘÍ

*Jediné světlo nehoří
nad temnou stezkou rozloučení,
nad sochou Paní z Námoří
a Cizince. Jen bílé mžení, jak oko cize v oko zří,
je halí v rubáš jasnozření*

*- Vyplul jsem s touhou dobýt svět.
Drásala, sládla; slibovala*

*dosíci nejpyšnějších met:
Poznal jsem pozdě: oklamala.
Uvadla jako vadne květ.
Jako tvá láska; lhala, lhala.*

*Útržek novin promluvil,
když vše už bylo dokonáno,
když pozbyl jsem už všech svých sil,
k všem porážkám už řekl ano,
když ze sna jsem se probudil v střízlivé,
chladné, bílé ráno.*

*Nad hlavou den, tvůj modrý zrak,
nad hlavou noc tvých černých vlasů,
na srdci, smutném jako vrak,
tvou za slíbenou nahou krásu,*

*já plul jsem, opuštěný vrak,
k majáku smrtelného jasu.*

*Jak ze záhrobí hrob jsem zřel
uskutečněné skutečnosti.
Sen dovršený z něho zel,
pustota prázdných nesmírností:
poznanych dálek slepá běl,
krás světa ohlodané kosti,*

*oněmlé zpěvy planet tmám,
osleplá vidma cizích krajů,
hlubokých moří mělký klam,
vyčichlá vůně blízkých tajů,*

*vesmírných výšek bludný mam,
past osamělých, marných rájů.*

*Ze všech mých touh jsi zbyla ty.
Ze všech mých touh mi zbyla láska. V loži mých touh jsi
spala ty,
má pravá touha, ty, má láska,
jediná touha, živá ty. .
Mou touhou bylas ty, tvá láska*

*Útržek novin promluvil,
Když ze všech touh jen ty jsi zbyla.
Nic nezkazil, jen dovršil.*

*Jak bys ty také nehradila!
Pozdě jsem sebe pochopil.
Vracím ti prsten, mrtvá milá*

Vracím jej moři, mrtvá milá.

*Jak obraz slunce zašplíchal
neslyšně prsten na hladině,
jak hlas, který se klnout bál,
jak sbohem tone v těžkém víně,
jak červ, jenž srdce uhlodal,
jak mizí tělo v mrtvé hlíně.
- Byls pro mne ztracen onen den,
kdy moře si tě odváželo
a v tobě vzalo mi můj sen.
Co na mně potom záleželo?*

*Nebylo zrady. Lhalo jen
bezduché, živočišné tělo.
To, co tys teprv poznával,
když tisk' jsi kořist prázdných dlaní ,
jsem znala. Byl to též můj žal.
Svět, to je dlouhé umírání
v prázdnotě, v temnu holých skal,
o které bije moře zdání.*

*Abych svůj život mohla nést,
zkrášlila jsem jej tajemstvími,
blaženstvím ilusorních cest,
sladkými ráji vysněnými,
rty svlažovala hrozny hvězd
za nocí touh, jež byly tvými*

*Aby se svět můj nezřítíl,
duhová stavba pohádková,
bylo mi třeba nových sil,
stavět jej stále znova, znova.
Tys přišel. Tys mě posílil.
Tvá kouzelná a slastná slova.
Dávala srdci jistotu,*

*že jeho tepot bude snění
že vyrveš se mnou životu trest' věcí ,
kterých v světě není že přemůžeme nicotu
pro neskutečné naplnění.*

*Byls pro mne ztracen tehdy už,
když jsme se spolu rozloučili.*

*Šels uskutečnit - v ruce nůž,
ilusí zabít přízrak bílý.
Snad jinak's nemoh', byl jsi muž.
Vracím ti prsten, mrtvý milý.*

Vracím jej moři, mrtvý milý.

*Jak obraz luny zašplíchal
neslyšně prsten na hladině,
jak povzdech na rtu kdyby tál,
jak bloudí duše v meluzíně,
jak úsměv kdyby z mrtvých vstal
na tváři smutné otrokyně.*

SLEPÝ

*Když náhodou pohled váš utkví na mně,
snad suše, snad soucitně řeknete: Slepý.
Ale já vidím, neznám jen pláč.
Vidím, co vy jste už přestali vidět,
vidávám válku, co vzala mi zrak.
Víc vidím, než živýma očima vy, vždyť
skoro už ani nevidíte
mne, slepého vojáka z války.*

*Kdybyste alespoň viděli mne.
Mnou zahlédli byste, jak ve tmě, v níž tápu
šlehají plameny, číhají na vás.
Jen já je vidím, jen já, jak zítra
vám slzami otvírají oči.*

*Až přijde čas, půjdete do války,
znova, ne slepí, jen zaslepení,
protože pro oči nevidíte,
co vidím já.*

*A kde byste také ve chvatném dnu
v jepičím reji světýlek denních
zachytli prudkou září světla,
jímž z noci mých důlků se propaluje
pro jiné, nové zrození - Věčnost?*

TESKNICE

*Po domácí hroudě zastůně
srdce, jež prahlo po cizí.
Květ přesazený je bez vůně
a blízkost dálek bez visí*

*Cit elegický a groteskní
zapláče v duši a žhavý rve
jak milence, když zateskní
při jiné lásce po prvé.*

ROZHOVOR

*- Má matka mazlení ráda neměla.
Jen jednou, to už pozbývala sluchu,
jsem přitiskla, aby lépe slyšela,
svá ústa zlehýnka k jejímu uchu*

*„A já jsem zas otce prvně políbil,
když jednou při práci přišel k úrazu:
jak jsem se nad jeho rukou nachýlil,
abych v zubech stiskl uzal obvazu.“*

LEDY JDOU

*Ledy plují,
Vltavo-krasavice,
zvědavci celou tě ozevlují,
jak bůhvíco by se dalo.*

*A ty se tu zatím provaluješ,
rozpínáš korset pražských břehů,
loupeš se z kůže.
Jde jaro, ty věčná milostnice,
chceš novou mít plet a svody kuješ,
aby se slunce na tebe smálo, poznalo nově tvou vlhkou
něhu,
že jsi zas holka jako růže.*

*Kdyby to mohla tak o sobě říci
z třetího patra domácí paní,*

*co pudru má na tvářích, až bůh brání,
jak moučný pytel!*

*Tu však má dávno už ve svých drápech
Čas, vášnivý Mstítel.*

VČERA

*Za nocí, za nocí,
v kterých kveť
modloslužebný blín,
z lyrických oasis na zapřenou
vycházeli básníci*

*Smrt kráčela za nimi,
věrný chrt,
smrt,
jejich koketní stín.
Na poušti století
brali si plynové masky.*

*V kotoučích dýmu z cigaret
zlézali nejvyšší hory.
Šedivé liany snů,
tam v oblacích, kam jste je dovedly,
tam voněly nejsladší závratí
šílené metafor!*

*Na březích skleněných řek,
v zrcadlech netečných hladin*

*chňapali s hyenami
po utonulém měsíci.*

*V manových barech Faty Morgany,
při číších šampaňského z Lethy,
vypravovali ženám o náměsíčním kostlivci
o Hamletu v slzavém údolí krokodilů.
Na jejich těla rudými polibky
psali své siné závěti:
- Jsou obětovaní . .*

-

*Neb viděli je v osadách helotů
při stavbách moderních Pyramid
a slova smrti nad nimi
jim vnukala prodejná Věčnost.*

*A přece největší básník
tohoto století
byl dítě lásky. .
A přece i heloti chtěli
neskutečnou skutečnost.*

ZA VLADIMÍREM MAJAKOVSKÝM

*Rty sešpulené v hlaveň revolveru,
srdce básníka je někdy ubohá tyčinka rouge,
dotkněte se jí polibkem a zbarví vás krvavou růží
nesmazatelně.*

*Básníku, odejdi,
za utracený sen lze jenom umírat,
vstup mezi stíny Leninova mausolea,
levá, levá, levá.*

*Nechtěl jsi s námi zůstat do skonání světa,
Volod'o, Sergěji,
básníci mohou žít bez traktorů,
mít v srdci třeba ubohou tyčinku rouge
pro ústa sešpulená v hlaveň revolveru,
básníci celého světa,
za utracený sen lze ještě umírat,
básníci Sovětského Ruska,
všichni se postřílejte,
jen SSSR ať trvá,
levá, levá, levá.*

NÁVRAT ZTRACENÉHO SYNA

*Bud' s Bohem; domove a rodný krove,
bud' s Bohem, kolébko, můj příští rove,
bud' s Bohem, okno, u něhož jsem stával,
vám na shledanou, výšiny, jsem mával,
vás, dálky, laskával; hlubiny, zdravil,
dokud jsem v mělčinách se po vás plavil,
tak nízko, blízko vzlétal.*

*Dnes po mně osiříš, otcovský dome.
Viděls mě naposled, náš starý strome,
jak ještě váhám, u vrat trpně stojím,
tvých větví, vzpjatých do hrozeb, se bojím,
tvých větví změtených, a v zamyšlení
se vracím ke chvílím, kdy jsem svá snění
v gordický uzel splétal.*

*Mou touhu vějířem už neochvěje
chvost paví koruny, už nerozchvěje
tvůj symbol, strome, srdce kolísavé,
už nedám víry beznaději lhavé,
že člověk bezmocně, podoběn stromu,
připoután kořeny, tkví v rodném domu,
v hrob pomalu se sklání.*

*Již jdu, jdu za vámi, to jsou mé kroky,
již jdu a pospíchám jak dni a roky,
dík, hvězdný třpyte, zocelils mi svaly,
dík, temné dálky, že jste neselhaly,
vám, hlubiny, buá dík, že jsem vás slyšel,*

*hlas zněmly propastmi, který z vás vyšel
v přetichém zavolání.*

*Vracíš se živ a zdráv, buď vítán, synu.
Už neprovázíš mě, stín mého stínu,
stojíš tu živý, abys vysvobodil
z vězení žalu noc, kdy jsem tě zplodil,
a oči zatlačil dnům, jež jsem přežil,
a za mne pohřbil je, dny, kdy jsem nežil
s tebou tvá mladá léta.*

*Kdo sněním omámen jde za touhami,
jde světem bažinou a s bludičkami
nad lesklým slizem nenávratně krouží,
když křídla zlomí, v nicotu se hrouží.
Blah, kdo se spokojí jen s mírem v duši,
jejž neoslepí nic, nic neohluší
na trpké zkoušce světa.*

*Kdo Boha pokouší, pokouší běsy.
Tajemství prolíná vzduch pod nebesy,
v přeludy oblak zaklíná svou krásu.
Nadarmo člověk jde s ním do zápasu,
na vlastním kříži sám se ukřížuje
a v smrti touhou, snem se pokřížuje,
znamením sebevraha.*

*Dokud jsem bloudil sám pustými místy,
sluch touhou zjemnělý, zrak sněním čistý
jak dítě šel jsem, prostovlasý, bosý,
ve větru výšin, dále, v pelu rosy.*

*Přede mnou zaskvěl se majestát země.
Milostných paží běl vzpínala ke mně,
líbezná, krásná, nahá.*

*Syn člověka měl den, kdy vášně trnou,
kdy touhy odumrou a snění hynou,
kdy, stvořen k sobě, člověk volně stojí,
a bojí-li se, sebe sám se bojí,
zem dálky lisuje ve víno času,
slunce si ryžuje do zlatých klasů.
A uvěřil jsem sobě.*

*A měl jsem chvíle chvil, jež nepominou,
kdy dálky, hloubky, výšky v jedno splynou,
v jedinou krásnou věc: v klíč ke člověku.*

*Bylo mi chvílemi, jak od pravěku
bych v dílně vesmíru klíč zpracovával,
v modř nebes kalil jej a ukovával
k trojzubé prapodobě.*

*Dnes k tobě přicházím, že den se chýlí,
dlouží mou dlouhou pouť a ubral síly,
jdu stařec k starci smuten na hostinu,
vzpomínkou ožít, snít při rudém vínu
o krvi touh a snů a s tebou tiše
chci stáří upíjet až do dna číše, kde sládnou mladá léta.*

*Dnes k tobě přicházím, abych ti připil,
svůj kalich hořkosti s tvým, otče, vypil.
Až třesknou číše, ozve se má hrana,*

*že nedožil jsem do bílého rána,
kdy člověk jako bůh na zemi stane,
peklem a nebesy v ráj zotvírané
až do skonání světa.*